

JOAN F. MIRA

“I en una de les últimes pàgines, parlant amb Déu, li recorda que els alemanys a pesar de tot també són capaços de produir una dona de la categoria de Greta o de Marlene, ‘una ‘gretchen’ de gènere sublim’, que t’encén, t’il·lumina, una verdadera puta d’ull impúdic, com resistir-la?”

Una carta a Déu

Noranta-dos anys, diu amb humor l'autor, seria l'edat d'or, ara que la humanitat pensa viure fins als cent vint o els cent cinquanta, a condició d'estar en bona salut i de gaudir d'una jubilació de conseller d'estat o de ministre, ja que sense això la vida que podem esperar seria pobre i miserable, i si he arribat als noranta-dos anys per què no ser centenari, com Jünger, vist com progressa la ciència. Caldria, doncs, des de l'adolescència, cotitzar a una caixa de pensions de la mort dolça o inscriure's en un club de cadires de rodes que no costen res. En el vostre lloc jo, Senyor Déu, tindria una miqueta de vergonya: els homes han escoltat massa i tot el vostre consell “Cresqueu i multipliqueu-vos”. Ja veuen per on va la cosa, si és que va per algun lloc. El senyor Jules Roy, immens escriptor francès nascut a Algèria allà per l'any 1907, era fill adulterí d'una mare casada, de família de colons propietaris, i d'un pare mestre rural solter que s'avorria per aquelles contrades. L'adolescent Jules va ser uns anys seminarista a Alger, i després aviador militar, amic de Saint-Exupéry, pilot de guerra que bombardejava resignadament la conca del Ruhr, i després oficial dimissionari de l'exèrcit de França. S'instal·là a Vézelay, al costat de la basílica romànica dedicada a la Magdalena, i des d'allà durant moltíssims anys ha observat els pelegrins, ha parlat amb el prior del convent, i ha escrit llibres d'alta categoria narrativa que ací, com sol passar, no és fàcil trobar a les llibreries. Jules Roy va morir ara fa exactament un any, i quan en tenia noranta-dos va escriure una *Lettre à Dieu*, amb el propòsit de portar-li-la en mà al destinatari, no fóra cas que el correu es retardara, i el resultat és un volum que conté algunes de les pàgines més belles de prosa francesa que he llegit en molt de temps.

Segurament perquè l'autor, entre visita i visita a l'hospital, proves mèdiques, injeccions, esforços desesperats per caminar encara a la vora del bosc i per l'antic cementeri monàstic, “llaurat en temps de la Revolució”, entre misèria i misèria, i entre record de la infantesa colonial i record dels bombardeigs nocturns, és capaç de definir-se així: “No em suporta a mi mateix, ingrati, maldient, poc amable, mai afalagador, exigint la perfecció en totes les coses, sobretot en l'escriptura, sobre la qual ha caigut una plaga d'amateurs que creuen que n'hi ha prou de sostindre una ploma per a ser escriptor, però no, amiguets meus, cal ser molt de temps novici, fer les classes corresponents, aprendre a suprimir tota paraula inútil quan un mateix és l'inútil, expulsar els adjectius paràsits, les paraules que no volen dir res, les repeticions, els *amphigouris* (cosa que tampoc vol dir res) com els poc més o menys, fins en l'amor, fins en l'estupidesa, i sobretot fugir dels imbècils. Llavors, em direu, què és el que en queda? No gran cosa.”

Un home capaç d'escriure així als noranta-dos anys, mereix molt més que respecte: mereix ser convertit en programa. I en una de les últimes pàgines, parlant amb Déu, li recorda que els alemanys a pesar de tot també són capaços de produir una dona de la categoria de Greta o de Marlene, “una *gretchen* de gènere sublim”, que t'encén, t'il·lumina, una verdadera puta d'ull impúdic, com resistir-la? “Una llepadora, una xupladora, engolidora, en resum una pura folladora, una lloba en zel com pot passar que hom troba, i encara per atzar, quan pertany a les tropes d'ocupació en un país o un altre. I a més, bella fins tallar-vos l'alè, i amb els *névés* com a vós us agraden, no molt grans ni molt petits. Com devia ser, perdoneu-me, Senyor Déu, la Magdalena, amb tanta pràctica...” En escrivint aquestes ratlles, Jules Roy degué pensar que, als noranta-dos anys, ja tenia tot el dret a morir-se, i acabà el llibre: “Tingueu pietat, Déu meu, si és que existiu, d'aquest vell desemparat”. Déu tingué pietat d'ell el 15 de juny de l'any 2000.